

Ψυχρός Πόλεμος: Από την Κορέα στο Βιετνάμ			
Τα γεγονότα στην Ασία έως το 1953	Κομμουνιστική Κίνα	<ul style="list-style-type: none"> • Το 1949 οι Κινέζοι κομμουνιστές, με αρχηγό τον Μάο Τσε-Ντουνγκ, επικράτησαν στον κινεζικό εμφύλιο πόλεμο και ίδρυσαν τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. 	
	Πόλεμος Κορέας	<ul style="list-style-type: none"> • Στον τοπικό πόλεμο που δημιουργήθηκε μεταξύ της κομμουνιστικής Βόρειας Κορέας και της φιλοδυτικής Νότιας Κορέας αναμείχθηκαν οι ΗΠΑ και η κομμουνιστική Κίνα. • Ο πόλεμος της Κορέας τερματίστηκε με ανακωχή το 1953, όμως η διαίρεση της Κορέας διατηρήθηκε. 	
Μετασταλινική εποχή	«Ειρηνική συνύπαρξη»	<ul style="list-style-type: none"> • Μετά το θάνατο του Στάλιν το 1953, οι διάδοχοί του και κυρίως ο Νικίτα Χρουστσόφ, εγκαινίασαν μια διαφορετική πολιτική, εκείνην της «ειρηνικής συνύπαρξης». • Σύμφωνα με αυτήν η Σοβιετική Ένωση μπορούσε να επιτύχει την επικράτησή της ειρηνικά, με εχέγγυο την ειρηνική πρόοδό της, ιδιαίτερα στον τομέα της βαριάς βιομηχανίας. 	
	Σύμφωνο Βαρσοβίας (1955)	<ul style="list-style-type: none"> • Ήταν μια συμμαχία των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης με τη Σοβιετική Ένωση. 	
	Γεγονότα Ουγγαρίας (1956)	<ul style="list-style-type: none"> • Το 1956 ο Χρουστσόφ εξήγγειλε την πολιτική της «αποσταλινοποίησης»,¹ η οποία παρερμηνεύθηκε από κάποιες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Έτσι, η Ουγγαρία αποφάσισε να αποχωρήσει από το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Αυτό προκάλεσε την άμεση αντίδραση της ΕΣΣΔ, η οποία κατέστειλε στρατιωτικά αυτή την εξέγερση μετά από σφοδρές, αιματηρές συγκρούσεις. 	
Οι κρίσεις της δεκαετίας του 1960	Τείχος του Βερολίνου (1961)	Σημασία	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλη συμβολική σημασία=σύμβολο διαίρεσης.
		Σκοπός	<ul style="list-style-type: none"> • Ο πλήρης διαχωρισμός του Ανατολικού από το Δυτικό Βερολίνο και η αποτροπή διαφυγής Ανατολικογερμανών προς τη Δύση.
		Αντιδράσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Προκάλεσε αντιδράσεις των Δυτικών. • Πολλοί Ανατολικογερμανοί έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να περάσουν το τείχος και να διαφύγουν στη Δύση.

¹ **Αποσταλινοποίηση:** είναι η διαδικασία εξάλειψης του αυταρχισμού και της προσωπολατρίας (τα οποία ίσχυαν επί Στάλιν) την οποία εφάρμοσε η ΕΣΣΔ επί Χρουστσόφ (1954-1968).

	Κρίση της Κούβας (1962)	Σημασία	<ul style="list-style-type: none"> Υπήρξε μεγάλη κρίση, επειδή λίγο έλειψε να οδηγήσει σε νέο παγκόσμιο πόλεμο.
		Αφορμή	<ul style="list-style-type: none"> Ο τότε ηγέτης της Κούβας, Φιντέλ Κάστρο, συμφώνησε με τους Σοβιετικούς να εγκατασταθούν στο έδαφος της Κούβας σοβιετικοί πυραυλοι οι οποίοι θα μπορούσαν να πλήξουν τις ΗΠΑ.
		Αντι-δράσεις	<ul style="list-style-type: none"> Οι Αμερικανοί αντέδρασαν αποκλείοντας με το στόλο τους την Κούβα, για να εμποδίσουν τα ρωσικά πλοία να φτάσουν στο νησί.
		Έκβαση	<ul style="list-style-type: none"> Ο πόλεμος αποσοβήθηκε, μετά τη συμφωνία Κένεντι-Χρουστσόφ να μην εγκατασταθούν οι πυραυλοι στην Κούβα. Οι Αμερικανοί απέσυραν ανάλογους πυραύλους τους από την Τουρκία.
	Ανάμειξη Αμερικανών στο Βιετνάμ	Χώρος	Νότιο Βιετνάμ (ήταν φιλοαμερικανικό)
		Χρόνος	Αρχές δεκαετίας 1960 - 1973
		Αφορμή	Η εμφύλια διαμάχη στο Ν. Βιετνάμ στην οποία είχαν ήδη αναμειχθεί οι Βορειοβιετναμέζοι υπέρ των κομμουνιστών επαναστατών.
		Τρόπος	Αποστολή στο Ν. Βιετνάμ Αμερικανών στρατιωτικών συμβούλων και στη συνέχεια αεροπορίας και στρατού
		Αποτυχία	Οι λόγοι αποτυχίας των Αμερικανών ήταν τα παρθένα δάση της περιοχής, η σχεδόν καθολική αντίσταση των ντόπιων. Στην ίδια την Αμερική είχε διαμορφωθεί ισχυρό κίνημα κατά του πολέμου αυτού, λόγω των ακροτήτων που είχαν διαπραχθεί των μεγάλων αμερικανικών απωλειών και της πεποίθησης ότι αυτός ο πόλεμος δεν ήταν αναγκαίος.
		Σημασία	Οι Αμερικανοί αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν από το Ν. Βιετνάμ, επί προεδρίας Νίξον, γεγονός που έπληξε σημαντικά το γόητρό τους διεθνώς.
	Τσεχοσλοβακία «Άνοιξη Πράγας» (1968)		<ul style="list-style-type: none"> Η Τσεχοσλοβακία άρχισε να εφαρμόζει μια ανανεωτική πολιτική που απομακρυνόταν εν μέρει από τα σοβιετικά πρότυπα. Η ΕΣΣΔ δεν ανέχθηκε αυτή την απόκλιση από το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Ως εκ τούτου στρατεύματα του Συμφώνου της Βαρσοβίας εισέβαλαν στην Τσεχοσλοβακία και επέβαλαν την κηδεμονία τους.
	Σινοαμερικανική προσέγγιση (1971-1972)		<ul style="list-style-type: none"> Η Αμερική προσέγγισε την κομμουνιστική Κίνα, η οποία προηγουμένως είχε συγκρουστεί με την Ε.Σ.Σ.Δ. Η σινοαμερικανική προσέγγιση υπήρξε επιτυχία του Νίξον και του Κίσινγκερ και αποτέλεσε μεγάλο πλήγμα στη γεωπολιτική θέση της ΕΣΣΔ.

Η διεθνής ύφεση – προς το τέλος του Ψυχρού Πολέμου

Στο τέλος της δεκαετίας του 1960 άρχισε να επικρατεί ένα κλίμα ύφεσης, δηλ. μειώθηκε η ένταση ανάμεσα στους δύο αντίπαλους συνασπισμούς, της Δύσης και της Ανατολής.

Οστρολιτική (1972)	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Δυτικογερμανός καγκελάριος Βίλλυ Μπραντ εφαρμόζοντας μια νέα ανατολική πολιτική αναγνώρισε την Ανατολική Γερμανία.
Διάσκεψη του Ελσίνκι (1975)	<ul style="list-style-type: none"> • Στη διάσκεψη αυτή συμμετείχαν 33 χώρες της ανατολικής και δυτικής Ευρώπης, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. • Η διάσκεψη κατέληξε στη διατύπωση της «Τελικής Πράξης του Ελσίνκι». Η διακήρυξη αυτή αναγνωρίζει το απαραβίαστο των συνόρων της Ευρώπης και στοχεύει στη διευκόλυνση της συνύπαρξης κρατών με διαφορετική πολιτική και οικονομική οργάνωση. (βλ. πηγή σελ. 148)
Α΄ πετρελαϊκή κρίση (1973)	<ul style="list-style-type: none"> • Με αφορμή τον Αραβοϊσραηλινό Πόλεμο, σημειώθηκε το 1973 μεγάλη αύξηση των τιμών του πετρελαίου διεθνώς. Η κρίση αυτή προκάλεσε μεγάλα οικονομικά προβλήματα στον δυτικό κόσμο.
Β΄ πετρελαϊκή κρίση (1979-1981)	<ul style="list-style-type: none"> • Η κρίση αυτή σημειώθηκε μετά την επιτυχία της ισλαμικής επανάστασης στο Ιράν, υπό την ηγεσία του Αγιατολάχ Χομεϊνί.
Εισβολή στο Αφγανιστάν (1979)	<ul style="list-style-type: none"> • Η Σοβιετική Ένωση, επιζητώντας να περιορίσει την επιρροή των ισλαμιστών, εισέβαλε το Δεκέμβριο του 1979 στο Αφγανιστάν.

Αύξηση διεθνούς έντασης στη δεκαετία του 1980

Κρίση για πυραύλους	<ul style="list-style-type: none"> • Το 1981 πρόεδρος της Αμερικής έγινε ο Ρήγκαν, ο οποίος θεωρούσε ότι οι Σοβιετικοί είχαν εκμεταλλευτεί την ύφεση για να ισχυροποιηθούν διεθνώς. • Όταν, λοιπόν, η ΕΣΣΔ αποφάσισε να εγκαταστήσει νέους πυραύλους στην Ευρώπη, απάντησε αναλόγως και το ΝΑΤΟ αναπτύσσοντας αντίστοιχους αμερικανικούς πυραύλους.
Αναταραχή στην Πολωνία (1981)	<ul style="list-style-type: none"> • Στην κομμουνιστική Πολωνία δημιουργήθηκε ένα εργατικό συνδικάτο, η «Αλληλεγγύη», το οποίο είχε ως ηγέτη του τον Λεχ Βαλέσα και δεν ελεγχόταν από το κομμουνιστικό κόμμα. • Ο πολωνικός στρατός έκανε πραξικόπημα, εγκαθίδρυσε στρατιωτική δικτατορία και κήρυξε εκτός νόμου την «Αλληλεγγύη».

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου	
Η κατάσταση της ΕΣΣΔ	<ul style="list-style-type: none">• Σοβαρά οικονομικά προβλήματα• Μεταρρυθμιστικές προσπάθειες Γκορμπατσώφ, ο οποίος θεωρούσε ότι η μεγαλύτερη διαφάνεια θα συνέβαλλε στην οικονομική ανασύνταξη της ΕΣΣΔ• Εθνικιστικές ταραχές στην Αρμενία, Γεωργία και Βαλτικές χώρες.
Πτώση τείχους Βερολίνου (1989)	<ul style="list-style-type: none">• Τοποθέτηση Γκορμπατσώφ (1989) υπέρ της ελεύθερης επικοινωνίας μεταξύ ανατολικού και δυτικού Βερολίνου.• Η διατύπωση αυτής της θέσης προκάλεσε λαϊκή αντίδραση στην Ανατολική Γερμανία. Οι πολίτες γκρεμίζουν το Τείχος.• Επανένωση της Γερμανίας (1990).
Κατάρρευση ΕΣΣΔ (1991)	<ul style="list-style-type: none">• Αποτυχημένο πραξικόπημα κατά του Γκορμπατσώφ, λόγω της λαϊκής αντίδρασης υπό την ηγεσία του Γιέλτσιν.• Συμφωνία Γιέλτσιν και ηγετών των σοβιετικών δημοκρατιών για διάλυση της ΕΣΣΔ και τη δημιουργία χαλαρής «Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών».
Συμπέρασμα: με τη διάλυση της ΕΣΣΔ το 1991 ο διπολικός κόσμος καταργήθηκε.	